

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

2021-2022 н.р.

Лектор:

Доктор
економічних наук
професор

**Нечипорук
Людмила
Володимирівна**

Тема 3. Поняття і класифікація фінансового посередництва

План

- ▶ **1. Фінансові посередники та їх функції.**
- ▶ **2. Класифікація фінансового посередництва.**

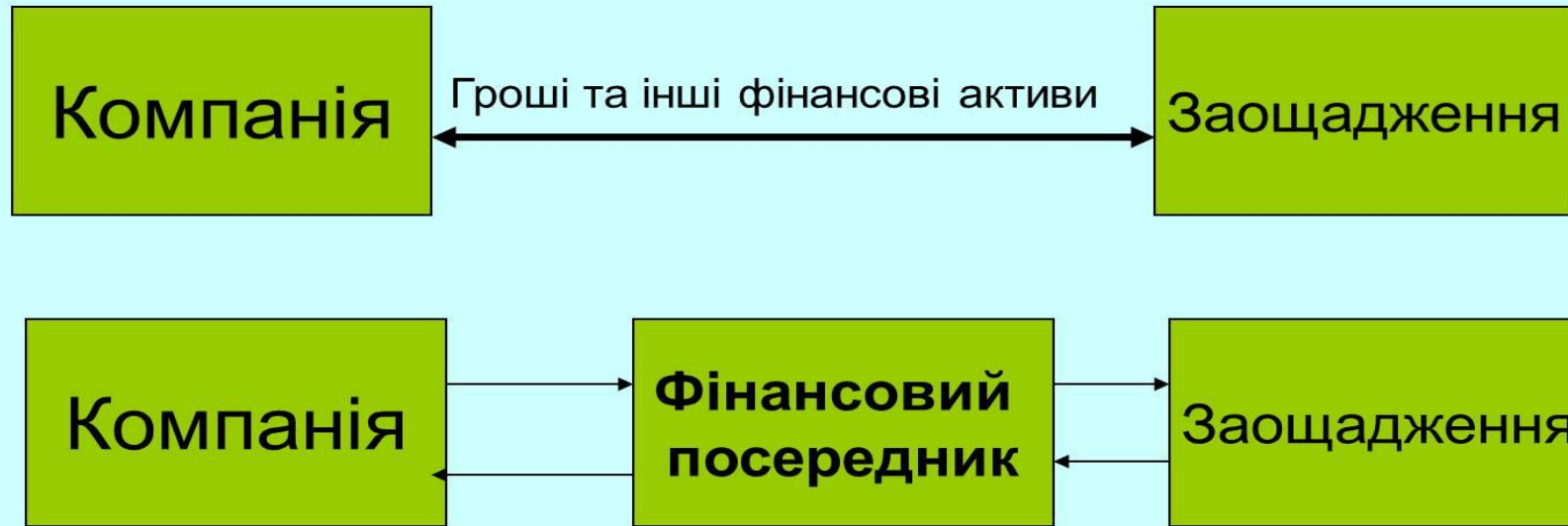
1. Фінансові посередники та їх функції.

Виникнення ринку фінансових послуг

- Функціонування ринкової економіки ґрунтується на функціонуванні різноманітних ринків, які можна згрупувати в три основні класи:
  - ✓ ринки товарів та послуг
  - ✓ ринки трудових ресурсів
  - ✓ ринки фінансових ресурсів
- Ринки фінансових ресурсів, у яких задіяні *фінансові посередники*, відокремились у *ринки фінансових послуг*

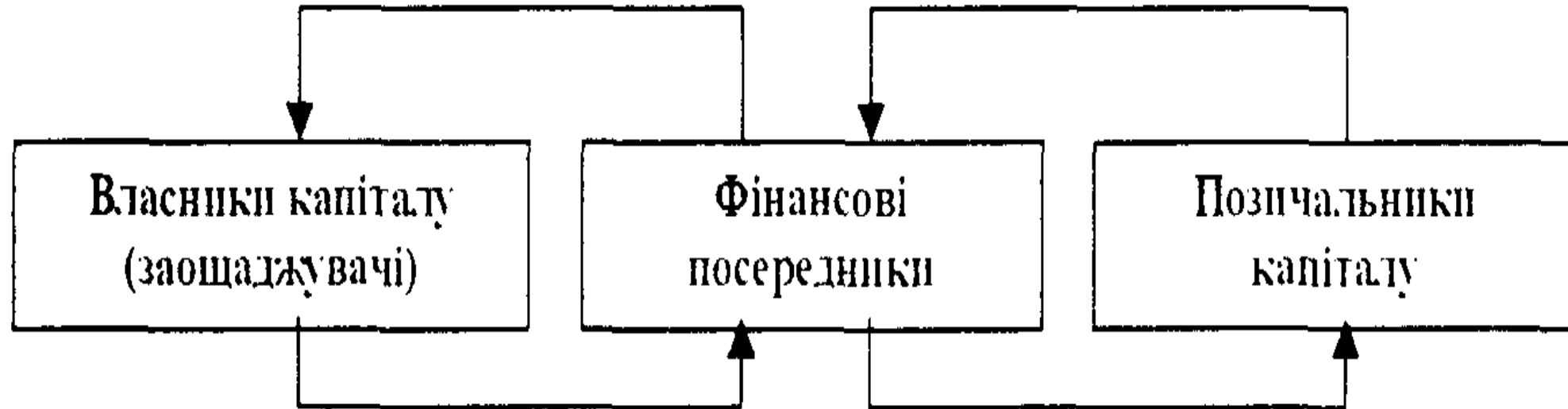
- ▶ ***Фінансові посередники*** - це інституційно-кредитні фінансові інститути, які акумулюють кошти індивідуальних інвесторів і використовують їх для інвестування або кредитування; це фінансові організації, що надають посередницькі послуги у процесі здійснення операцій з цінними паперами.
- ▶ ***Фінансове посередництво*** - це діяльність з акумуляції та перерозподілу наявного у суспільстві вільного капіталу та реалізації фінансових операцій, що супроводжують ці процеси.
- ▶ ***Посередницькі послуги на ринках фінансових послуг*** - діяльність юридичних осіб чи фізичних осіб - підприємців, якщо інше не передбачено законом, що включає консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу з підготовки, укладення та виконання (супроводження) договорів про надання фінансових послуг, інші послуги, визначені законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг.

Виникнення фінансового посередника

*Фінансові активи
посередника*

*Фінансові активи
посередника*

Грошовий капітал

Грошовий капітал

До основних принципів фінансового фінансового посередництва належать:

принцип повноти – означає цілісне і повне задоволення потреб споживачів фінансових послуг;

принцип рівності – відображає недопущення дискримінації окремих учасників ринку щодо доступу до економічної інформації;

принцип раціональної диверсифікації – передбачає об'єктивно допустимі межі універсалізації діяльності фінансових посередників;

принцип покриття ризику – передбачає оптимальне співвідношення ризиків і дохідності.

Функції фінансових посередників:

- ▶ - акумулювання коштів суб'єктів господарювання;
- ▶ - забезпечення ефективного перерозподілу капіталу між підприємствами, галузями та сферами економіки, регіонами країни та світу;
- ▶ - досягнення ефективних інвестицій учасниками ринку;
- ▶ - забезпечення альтернативних банківському кредиту способів фінансування суб'єктів економічної діяльності та споживчих потреб громадян;
- ▶ - перерозподіл та зниження фінансових ризиків;
- ▶ - сприяння розвитку фінансового ринку та його інфраструктури.

переваги фінансового посередництва виявляються у такому:

можливості оперативно розмістити вільні кошти в дохідні активи, а для позичальника — оперативно мобілізувати додаткові кошти, необхідні для вирішення виробничих чи споживчих завдань

скороченні витрат базових суб'єктів грошового ринку на формування вільних коштів, розміщення їх у дохідні активи та запозичення додаткових коштів

послабленні фінансових ризиків для базових суб'єктів грошового ринку, оскільки значна частина їх перекладається на посередників

збільшенні дохідності позичкових капіталів, особливо зосереджених у дрібних власників, завдяки зменшенню фінансових ризиків, скороченню витрат на здійснення фінансових операцій та відкриттю доступу до великого, високодохідного бізнесу

можливості урізноманітнити відносини між кредиторами і позичальниками наданням додаткових послуг, які беруть на себе посередники

2. Класифікація фінансового посередництва.

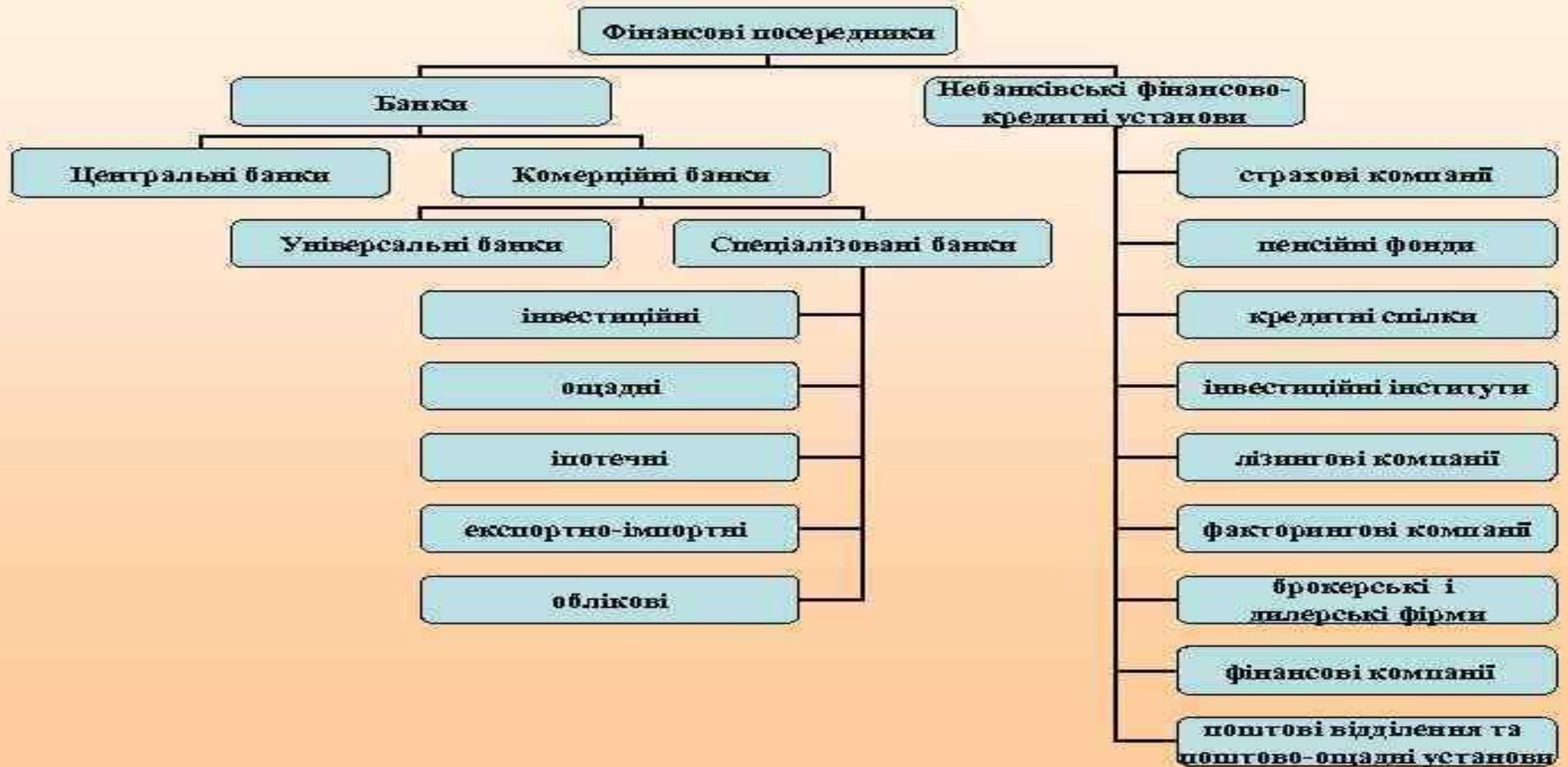

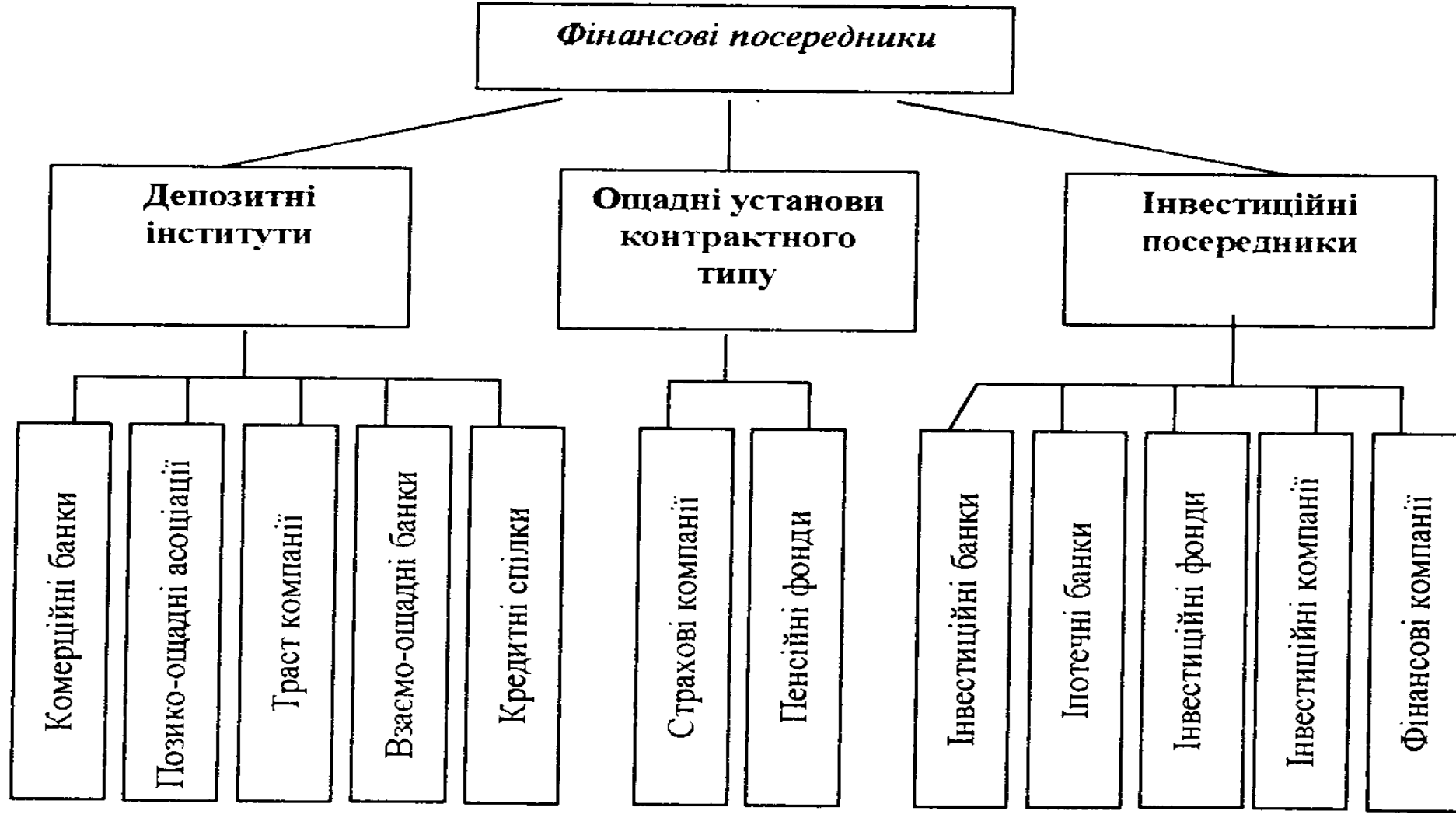
найпоширенішим є поділ фінансових посередників на дві групи:

- банки, які через грошово-кредитний мультиплікатор здатні впливати на пропозицію грошей;

- небанківські фінансово-кредитні установи, які інколи називають ще ***спеціалізованими фінансово-кредитними установами*** чи ***пара банками***, які такої здатності не мають.

Класифікація фінансового посередництва

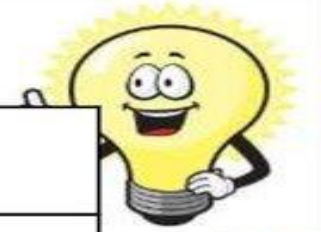
всі посередники поділяються на

договірних фінансових посередників, які залучають кошти на підставі договору з кредитором (інвестором)

інвестиційних фінансових посередників, які залучають кошти через продаж кредиторам (інвесторам) своїх акцій, облігацій, паїв тощо.

Усередині кожної з цих груп фінансові посередники класифікуються за видами послуг, які вони надають своїм кредиторам.

Ознаки класифікації	Вид посередників
За видами фінансових установ	суб'єкти банківської системи; небанківські фінансові та кредитні інститути; контрактні фінансові інститути; суб'єкти депозитарно-клірингової системи.
Залежно від обслуговування учасників ринку	спеціалізовані; універсальні.
Залежно від укладання та виконання угод з фінансовими інструментами	прямі (безпосередні учасники); побічні (формують інфраструктуру).
За сегментами фінансового ринку	посередники фондового ринку; посередники ринку позичкових капіталів, посередники ринку фінансових послуг; посередники грошового ринку; посередники валютного ринку та інших сегментів.

План практичного заняття

1. Фінансові посередники та їх функції.
2. Класифікація фінансового посередництва.
3. Основні проблеми функціонування фінансових ринків за відсутності фінансових посередників.

Запитання для самоконтролю

Визначте поняття фінансового посередництва.

Розкрийте критерії та класифікація фінансового посередництва.

Сформулюйте функції фінансових посередників.

Визначте проблеми функціонування фінансових ринків за відсутності фінансових посередників.